

підприємства, займатися підприємницькою діяльністю, володіти декількома робітничими професіями і бути готовими застосувати їх.

Викладач вищої школи зобов'язаний виховувати у здобувачів вищої освіти практичну компетентну особистість, яка повинна володіти широким світоглядом, ерудицією та уявою. Всі ці питання вирішуються завдяки розвитку творчих можливостей викладачів та студентів у процесі сумісної діяльності.

Однією з найбільш важливих проблем, яку необхідно вирішувати під час проведення практичних занять, – це необхідність звернення не до аудиторії в цілому, а до кожного, з урахуванням його індивідуальності. І тут не обійтись без індивідуальних завдань з відпрацювання навичок творчості в умовах виробничої діяльності, які беруть до уваги здібності, бажання та можливості студентів.

Ще однією проблемою є те, що не всі студенти мають інтерес до дисципліни, що вивчається: деякі його ніколи і не мали, а деякі втратили в процесі навчання. Потрібно допомогти такому студенту зрозуміти, що саме цей предмет буде без сумніву корисним для нього як майбутньому фахівцю в подальшій трудовій діяльності. Ця проблема викликана, на нашу думку, причинами, які знаходяться за межами освітнього процесу: економічні проблеми, ситуація у сучасному суспільстві тощо. І, мабуть, вирішення цих проблем багато в чому визначає і можливості вирішення проблеми застосування своїх знань та навичок в практичній діяльності майбутнього фахівця. Як буде поводитись випускник в подальшому, залежить уже від його індивідуальних особистих якостей та ціннісних орієнтацій, тому слід приділяти особливу увагу формуванню ціннісних орієнтацій, що відображають професійну етику спеціаліста-аграрія.

Отже, практичне навчання в аграрних закладах вищої освіти забезпечує надбання студентами професійних навичок і вмінь обраної спеціальності, дає можливість бути досвідченими фахівцями та працевлаштування на підприємствах аграрного сектору економіки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть // Вища освіта України. – 2001. – № 1.
2. Фініков Т. Сучасна вища освіта: світові тенденції України. – К.: Таксон, 2002.

УДК 331.86:339.438

БИБА В.А., асистент

УТЕЧЕНКО Д.М., ХАХУЛА Б.В., аспіранти

Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТВАРИННИЦТВА ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ

Здійснюється оцінка сучасного стану виробництва основних видів продукції тваринництва в фермерських господарствах України. З'ясовано основні першопричини

кризового стану галузі тваринництва фермерських господарств. Запропоновані напрямки державної підтримки фермерів – виробників продукції тваринництва.

Ключові слова: фермерські господарства, державна підтримка, тваринництво, поголів'я сільськогосподарських тварин, виробництво.

Перетворення, що відбуваються в аграрному секторі економіки України, призвели до формування різноманітних форм власності та суб'єктів господарювання, в основі діяльності яких лежить приватна власність на засоби виробництва і праці та вільне підприємництво, до числа яких відносяться фермерські господарства, які вносять свій істотний внесок у розвиток сільськогосподарського виробництва та відіграють важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності аграрного сектора економіки.

Водночас, нині фермерські господарства не стали провідними товаровиробниками продукції тваринництва. Так, у загальній структурі валового виробництва продукції тваринництва в 2018 р. вони займали лише 2,1%. Насамперед це пов'язано: з високою трудомісткістю виробництва; відсутністю і завищеною вартістю необхідних приміщень та обладнання для утримання тварин; низькою рентабельністю галузі [1].

Як свідчать дані Державної служби статистики України, впродовж 2012-2018 рр. спостерігається прибуткове ведення виробництва та реалізації молока й м'яса птиці фермерськими господарствами України. Спостерігається збиткове виробництво м'яса великої рогатої худоби, що є характерним для всіх організаційно-правових форм господарювання корпоративного сектору. Необхідно зазначити, що в 2018 р. спостерігається мінімальний рівень прибутковості виробництва свинини в фермерських господарствах України.

Необхідно зазначити, що впродовж 2000-2018 рр. частка фермерських господарств у структурі виробництва тваринницької продукції зросла на 1,7 в.п., а загальний обсяг виробництва в 6,8 рази, що є свідченням про наявність позитивної динаміки виробництва тваринницької продукції в суб'єктах господарювання досліджуваної організаційно-правової форми господарювання.

В 2018 р. майже 74,1 % середніх і великих та 96,6 % малих фермерських господарств не здійснюють виробництво фермерських господарств, орієнтуючись на виробництво продукції рослинництва.

Незважаючи на відсутність пріоритетності розвитку тваринництва в фермерських господарствах, спостерігається незначне зростання поголів'я великої рогатої худоби, в тому числі корів й суттєве зростання свиней та птиці всіх видів. Ця позитивна тенденція спостерігається на тлі зниження поголів'я великої рогатої худоби та свиней.

Незважаючи на позитивні тенденції зміни поголів'я сільськогосподарських тварин та птиці, показники в розрахунку на 1 господарство свідчать, що основною метою виробництва продукції тваринництва фермерів – власне самозабезпечення [2].

Як свідчать результати проведених досліджень, основна частка поголів'я великої рогатої худоби сконцентрована у малих фермерських господарствах,

корів та свиней – у рівних частках у малих, середніх та великих фермерських господарствах.

Необхідно зазначити, що впродовж 2000-2018 рр. відбулася структурна трансформація в структурі виробництва м'яса всіх видів. Якщо в 2000 р. фермерські господарства в переважній більшості реалізували на забій велику рогату худобу, нині – птицю всіх видів. Дана обставина викликана наявністю суттєвих виробничо-господарських ризиків вирощування великої рогатої худоби в порівнянні з птицею в фермерських господарствах України.

Впродовж 2000-2018 рр. спостерігається суттєве зростання виробництва м'яса всіх видів (у забійній вазі), молока, яєць та вовни й незначне меду.

Проте, внесок фермерських господарств у загальне виробництво основних видів продукції тваринництва незначний. Отже, можемо констатувати, що було реалізовано в практику тезу урядовців: «Фермер нагодує країну». У даному випадку проявляється низка об'єктивних і суб'єктивних чинників, що не стимулюють розвиток тваринництва в фермерських господарствах.

Однією з основних причин такого становища є відсутність виваженої, прозорої, стійкої та тривалої в часі державної політики розвитку фермерських господарств, зокрема малих.

Ми можемо констатувати в певній мірі про неефективність діючої державної підтримки фермерських господарств. Проаналізувавши «Порядок використання коштів для фермерів на 2018 рік», затверджений Постановою КМУ від 7.02.2018 року №106, бачимо, що за кожним напрямом державної підтримки фермерства, Мінагрополітики залишило за собою право визначати, хто отримає кошти та яку суму.

Пріоритетними галузями сільськогосподарського виробництва у фермерських господарствах, що потребують державної підтримки, повинні стати молочне та м'ясне скотарство, вівчарство, овочівництво відкритого ґрунту. З метою підвищення дієвості державної підтримки в придбанні сільгосптехніки, у нормативно-правових актах, які регламентують її надання, доцільно скасувати норму щодо місцезнаходження виробника технічних засобів, але водночас вимагати економічного обґрунтування від господарства щодо фінансово-економічних показників її використання.

Вважаємо, що право на отримання державної підтримки повинні мати фермерські господарства, які забезпечують прозорість та об'єктивність у декларуванні своїх доходів і витрат. З метою підвищення дієвості державної програми підтримки фермерських господарств доцільно передбачити можливість фінансового забезпечення новостворених фермерських господарств та створення Фонду гарантування кредитів для фермерських господарств у цілому. Існує необхідність унормування передачі права власності фермерським господарствам на земельні ділянки, надані засновникам таких господарств у постійне користування, постійне володіння, довічне успадкування, володіння для створення та ведення фермерського господарства, а також врегулювання питань щодо проявів рейдерства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Єременко Д.В. Конкурентоспроможність фермерських господарств України: теорія, методологія, практика: монографія. Мелітополь: Люкс, 2017. 310 с.
2. Гнатишин Л.Б., Кордоба О.М., Липчук В.В. Фермерські господарства: стан, проблеми та стратегії розвитку: монографія. Л., 2016. 236 с.

УДК 37.014:005:332.12

ГРИНЧУК В.Ю., канд. екон. наук

ШЕМИГОН О.І., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Розкрито значення ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Проаналізовано впровадження прямих бюджетних відносин з громадами, збільшення дохідної частини бюджетів, що дає можливість модернізувати та зміцнити матеріально-технічну базу шкіл. Результати проведеного аналізу дали змогу визначити, що головною функцією органів управління освітою об'єднаної територіальної громади є повноваження щодо менеджменту мережі освітніх закладів, її оптимізації, підвищення якості освітніх послуг.

Ключові слова: управління освітою, об'єднані територіальні громади, матеріально-технічна база, компетентність, розвиток, безпека.

В останні роки в Україні розпочалася реформа децентралізації, яка надає фінансові ресурси для облаштування якісного життя мешканців об'єднаної територіальної громади.

Освіта для самоврядування є найголовнішим завданням, яке потребує значних капіталовкладень. Освіта – це інвестиції в майбутнє. Зростання дохідної частини бюджету об'єднаних територіальних громад дає можливість модернізувати та зміцнити матеріально – технічну базу навчальних закладів. У місцевих органах влади з'явилася реальна можливість для реалізації власної стратегії поліпшення освітніх послуг шляхом оптимізації шкільної мережі, створення нової системи методичного відділу, впровадження нової структури позашкільного розвитку, забезпечення якісного профільного навчання учнів старших класів. Питання якості освіти є дискусійним серед учителів, батьків, місцевих органів влади, інших зацікавлених сторін.

У Концепції “Нова українська школа” зазначено, що учні повинні мати наступні ключові компетенції: спілкування державною мовою, основні компетентності у природничих науках і технологіях, інформаційно – цифрову компетентність, уміння вчитися впродовж життя, спілкування іноземними мовами, математичну компетентність [1].

Створення органу управління освітою об'єднаної територіальної громади треба починати з ретельного аналізу функцій і повноважень. З погляду теорії